

#1 תוספתא ב"ק ו:טז - המבעית את חברו פטור מדיני אדם ודינו מסור לשמים צווח באזנו וחירשו פטור אחזו באזנו וחירשו חייב המבעית בהמת חברו פטור מדיני אדם ודינו מסור לשמים

#2 תוספתא שבועות ג:א - המשביע את חברו על דבר שיש בו שוה פרוטה הרי זה משלם קרן וחומש ומביא אשם וכן המשביע את העדים על דבר שיש בו שוה פרוטה וכפרו הרי אילו חייבין קרבן ופטורין מן הממון שני ונשא עונו ר' ישמעאל או' ונשא עונו קרבן ר' יהודה בן בתירה או' נאמר כאן ונשא עונו ונאמי להלן עונו ישא מה עונו ישא האמור להלן נטילת נשמה אף עונו ישא האמור כאן נטילת נשמה ונשא עון עונו מלמד שבכלל נשיאות עון קרבן ר' יהושע אומי ארבעה אין חייבין לשלם מן הדין ואין מן השמים מוחלין להן עד שישלמו.

#3 מאירי ב"ק נו. - כל שכתבנו עליו כאן שהוא חייב בדיני שמים פירושו שהוא חייב בו בהשבון, הא לענין איסור אף מה שהוא פטור בו מדיני שמים איסור מיהא יש בו, אלא שלענין השבון נאמרה, ומכאן כתבו גדולי הדורות שכל שנאמר עליו חייב בדיני שמים פסול הוא לעדות עד שישב והדברים נראין שמאחר שהוא חייב להשיב תורת גזלה חלה עליו עד שישב.

#4 גמ' גיטין נג. - העושה מלאכה במי חטאת ובפרת חטאת פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

#5 רש"י שם - וחייב בדיני שמים - פורענות לשלם לרשעים שנתכוין להפסיד את ישראל.

#6 שו"ת מהר"ם מינץ ס' קא - ...מכל הני טעמי' אבאר האי דינא בקיצור, מסקני' דמילתא האי דיני' דחייב בדיני שמים. וכן דינא, דצריך להודיעו בנחת לאותו גברא דרך תוכחי' ומוסר ועיצה טובה בינו ולבינו, איך שרוצה לפסוק וזה היה לו ביוש גדול ברבי', אולי יקבל ליכנס בפשרה לפי ראות הענין, ואם יקבל מוטב. ואם לאו אז יאמר הרב הפסק לשני בעלי דינים, איך שרוצים לפסוק להכריז עליו בב"ה ע"י ש"צ בלשון זה שמעוני רבותיי האי גברא פלו' חייב בדיני שמי' מחמת שגרם היזק והפסיד ממוני' לפלו', לכן צריך פלו' שיסיר מעליו האי חיובה ועונש מדיני שמים וירצה פלוני מחמת שגר' לו ההיזק ע"פ הרב פלו' שהיה דיין ע"ז, אך אין הרב יכול לכופו בע"כ שישלם לו היזקו עכ"ל הכרזה, ויסדר זה בלשון אשכנז, כדי שיבינו כל העם ולא יוסיפו לעשות כדבר הזה.

#7 ים של שלמה ב"ק ו:ו - ומצאתי כתוב בתשובה וז"ל, נ"ל, היכא דאיתמר חייב בדיני שמים. אע"ג דאין לבי"ד לכופו לשלם. מ"מ בדברים בלי כפייה יש לדוחקו...ולא נהירא לי...גם לישנא דדיני שמים לא משמע להיות חיוב אפי' במקצת בדיני אדם, אלא לעניין יוצא ידי שמים לחוד קאמר, וכן מצאתי בצפנת פענח, וז"ל, כל מקום שאמרו חייב בדיני שמים. אם בא, צריכין להודיעו, אין אנו יכולין לחייב אותו. אבל צריך אתה לצאת ידי שמים. כי דינך מסור לו. כדי שיתן אל לבו, וירצה את חברו, ויצא ידי שמים.

#8 שו"ת מהר"ם מינץ ס' קא - ...וכן איתא בסא"ז וז"ל וכל קים לי בדרבה מיניה חייב בבא לצאת ידי שמים, ואי תפס לא מפקי מיניה עכ"ל. ש"מ אע"ג דפטור בדיני אדם, מ"מ יש עליו חיוב גמור, לענין דאי תפס דלא מפקי מיניה.

#9 ים של שלמה ב"ק ו:ו - ונראה כל היכא דאמרינן חייב בדיני שמים, אי תפס מפקינן מיניה, אפילו לפי רש"י שפ"י בפרק השוכר את הפועלים (ב"מ צא.) גבי חוסס פרה ודש בה, שפטור בקים ליה בדרבה מיניה. ואפילו הכי חייב לצאת ידי שמים. והיכא שתפס הניזק לא מפקינן מיניה. מאחר שמחויב לצאת ידי שמים, וכן פסק הא"י (שם סימן רפ"ז). מ"מ כה"ג לכ"ע מפקינן מיניה. בשלמא בקום ליה בדרבה מיניה חייב הוא. רק דלא קטלינן בתרי קטלא, ועבדינן ליה החומרא, הילכך היכא דלא עבדינן החומרא. כגון בשוגג, או שלא בהתראה, או בזמן הזה, אם כן נוכל לומר שהסברא נותנת שאי תפס לא מפקינן מיניה. דהא סוף סוף חייב הוא. אבל היכא שגרמא בנזקין הוא. ואין בו חיוב מן הדין, אלא לצאת ידי שמים. אם כן פשיטא דאי תפס מפקינן מיניה.

#10 שו"ת שבות יעקב חלק א סימן קמו - ראובן שתובע לבן אחיו שחייב לו חמשים זהו בעל פה והלה מודה שחייב לו אך כי זמן מה שהיה לו תביעה עם אחיו וקבלו עליהם שניהם והכשירו את ראובן דודם להעיד ביניהם ע"י קנין סודר שעשו להכשירו וראובן כבש עדותו ועל ידי כן הפסיד כל מה שחייב לו אחיו ורוצה לתפוס באלו המעות וראובן טוען אף שהם הכשירו מ"מ הוא לא היה רוצה להעיד כיון שאינו מוטל עליו להעיד משום קורבה ומה לו לתפוס ממנו ילמדנו אמ"ו הדין עם מי.

תשובה דין זה מתחלק לשני אופנים אופן בתוך אופן האחד אי חייב ראובן להעיד כיון דקבלו עליו והכשירהו ואם לא העיד אם יש בו נשיאות עון דאם לא יגיד ואת"ל דיש בו נשיאות עון וחייב בדיני שמים כיון שכבש עדותו עדיין צריך חקירת חכם אם יכול זה לתפוס ממונו :

האופן הא' היה נראה לפום ריהטא פשוט דאינו מחויב להגיד...

...אך על אופן השני עדין צ"ע אף דהכובש עדותו חייב בדיני שמים מ"מ כיון דבדיני אדם פטורים אפשר דאף אי תפס מפקינן מיניה וכמבואר בי"ד סי' קס"א בש"ע דאבק רבית אינו יוצא בדדינים ולצאת ידי שמים חייב להחזיר ואפ"ה אי תפס מפקינן מיניה והוא דעת הרא"ש פ' איזהו נשך וכן דעת כל גדולי הפוסקים והגאונים ושלא כדעת הראב"ד כמבואר שם בב"י וכ"כ הריב"ש סימ' שצ"ב בשם הרמב"ן בפ"ק דמציעא דבמנה לי בידך והלה אומר אינו יודע אף שחייב בדיני שמים אי תפס בעדים מפקינן מיניה... וכ"כ מהרש"ל פ' הכונס סימ' ו וז"ל...

וזכינו לדין בנדון דידן כיון שהכשירו להקרוב בק"ס והוא כבש עדותו שחייב בדיני שמים ד"ת אי תפס אין להוציא ממנו וזו היא שקשה בדיני ממונות להוציא מיד מוחזק וכל זה כשראובן מודה שהעלים וכבש עדותו אך אם הוא כמתנצל לומר כיון שהיה קרוב ולא רמיא עליו לאסוהדי וכל מילתא דלא רמיא עלה דאינש לאו אדעתיה לכן לא היה יכול לכווין להעיד עדותו אפשר דיכול להוציא ממונו ע"י שבועה כנ"ל ה"ק יעקב.